Nr. 60. Kraków, Czwartek 25 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 2.000 Mkp. Nadesłane 4.000 Mkp. Po kronice 5.000 Mkp. Na pierwszej stronie 6.000 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.	Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Bank Emisyjny

Kraków, 26 października.

Wedle informacyj nadeszłych z Warszawy, zajęty jest obecnie b. podsekretarz stanu Dr. Rybarski przygotowaniem statutu Banku Emisyjnego.

Autor zużytkować ma doświadczenia zebrane w ciągu podróży informacyjnej po ważniejszych środowiskach finansowych Europy. Prace nad ułożeniem projektu statutu mają być do 2 tygodni ukończone.

Wiadomość ta zgodna jest z zapowiedziami planu finansowego ministra Kucharskiego, który zapowiada równorzędne akcje około zrównoważenia budżetu, powstrzymanie dalszej inflacji i stworzenie instytutu emisyjnego.

Hamburg odebrany komunistom

Berlin, 25 października. Komuniści, którzy w dniu dzisiejszym przystąpili do generalnego ataku, ponieśli klęskę decydującą, skutkiem przybycia na pomoc policji oddziałów Reichswehry i marynarki. Wojsko i policja musiały zdobywać cały szereg ufortyfikowanych przez komunistów barykad. W walkach tych zginęło 24 komunistów, 250 zaś raniono. Kilkunastu przywódców komunistycznych schwytano.

Jak wynika obecnie, to w Hamburgu rozchodziło się nie o rozruchu głodowe, ale o formalny przewrót polityczny. Przed 8 dniami jeszcze wystosowała centrala komunistyczna w Berlinie wezwanie do wszystkich oddziałów prowincjonalnych, by te rozpoczęły w dniach najbliższych sabotaż za pomocą wykolejania pociągów, tamowania dowozu żywności i t. d. Z wyjątkiem Hamburga, do poważniejszych rozruchów komunistycznych nie przyszło nigdzie.

Bawarja żąda zmiany konstytucji

Berlin, 25 października. Zapowiedziana na dzień dzisiejszy konferencja Rady państwa, która miała obradować w kwestji bawarskiej nieodbyła się. Premier bawarski v. Knilling odmówił stanowczo przybycia na tę konferencję. Bawarski przedstawiciel w Berlinie v. Träger ma instrukcje, wedle których Bawarja domaga się zmiany dotychczasowej konstytucji na taką, która gwarantowałaby Bawarji zupełną niemal niepodległość podatkową, finansową i wojskową.

Marka polska w Zurychu: 0·0003
Dolar w Krakowie 2.500.000
Dolar w Warszawie 1.757.000

Wybuch strajku generalnego w Łodzi

Łódź, 25 października. W dniu wczorajszym toczyły się w dalszym ciągu rokowania między przedstawicielami związków robotniczych przemysłu włókienniczego a pracodawcami. Robotnicy wysunęli następujące żądania: wyrównanie płac najniższych kategoryj robotników do wysokości minimum przyjętego dla rodzin złożonych z 4-ech osób, ustalonego przez główny urząd statystyczny, określanie wskaźnika drożyźnianego co tydzień oraz wyrównanie nadwyżki wskaźnika drożyźnianego wstecz za ubiegły tydzień. — Podniesienie płac do zaznaczonych wyżej wskaźników minimalnych wymagałoby zwiększenia dzisiejszych zarobków o 120%. Pracodawcy żądanie to odrzucili, ofiarując ze swej strony tylko 20%. Wobec tego wczoraj w godzinach wieczornych proklamowany został strejk generalny w przemyśle włókienniczym okręgu łódzkiego.

INICJATYWA RZĄDU W SPRAWIE LIKWIDACJI STRAJKU.

Warszawa, 25 października. W czwartek mają przybyć do Warszawy przedstawiciele przemysłu łódzkiego, celem odbycia zapowiedzianych już dawniej narad z przedstawicielami rządu. Na konferencjach jutrzejszych rząd zażąda wyjaśnień w sprawie strajku oraz podejmie inicjatywę w kierunku najrychlejszego jego zlikwidowania.

Strajk kolejowy rozszerza się

Strajk parowozowni w Piotrkowie, Częstochowie i Radomiu

Waszawa, 25 października. W ciągu dnia wczorajszego strejk rozpoczął się również w warszawskim okręgu dyrekcyjnym, zastrejkowały mianowicie parowozownie w Piotrkowie i w Częstochowie. Popołudniu strajk ujawnił się w radomskim okręgu dyrekcyjnym, gdzie zastrejkowali maszyniści parowozowni w Chełmie. Zarząd kolejowy poczynił wszystkie starania, aby ruch osobowy i towarowy pomiędzy Warszawą a poszczególnemi centrami państwa utrzymać za wszelką cenę. Przedewszystkiem ze względu na aprowizację kraju, która wskutek strejku zaczyna coraz to bardziej szwankować. Na poszczególnych stacjach nagromadzone są bardzo znaczne transporty przedewszystkiem ziemniaków, co do których istnieje wielkie niebezpieczeństwo psucia. Pozatem szereg innych miejscowych artykułów aprowizacyjnych gromadzi się w poszczególnych stacjach i nie może się rozchodzić w sposób należyty po kraju.

Piotrków, 25 października. Władze kolejowe wezwały strajkujące drużyny maszynistów do pracy, celem utrzymania połączenia między Piotrkowem, Warszawą i Krakowem. Wezwaniu temu uczyniło zadość kilka drużyn maszynistów, dzięki czemu podtrzymanie ruchu między Warszawą a Krakowem zostało na razie zapewnione.

Lwów, 25 października. W strajku maszynistów kolejowych zaszła o tyle zmiana w tutejszym okręgu w dniu wczorajszym, że strejk rozszerzył się na szereg dalszych parowozowni. Ruch kolejowy w dyrekcji lwowskiej podtrzymywany był mimo tego i w obrocie osobowym dosięgnął 30=, a w obrocie towarowym 13% ruchu normalnego. — W pozostałych małopolskich okręgach dyrekcyjnych sytuacja niezmieniona.

Nota Niemiec w sprawie reparacyjnej

Berlin, 25 października. Biuro Wolffa. Dzisiaj została wręczona w komisji reparacyjnej w Paryżu nota rządu niemieckiego, która wskazuje na to, że rząd niemiecki w dniu 23 stycznia zakomunikował komisji reparacyjnej, iż z powodu obsadzenia zagłębia Ruhry wstrzymuje dostawy reparacyjne dla zainteresowanych mocarstw, oraz że w następstwie tego komisja reparacyjna uznała wszystkie dawniejsze wnioski niemieckie co do nowego uregulowania kwestji reparacyjnej za bezprzedmiotowe i oświadczyły, że w tych warunkach pozostaje w mocy plan płatniczy z dnia 5 maja 1921. Obecnie powołując się na zaprzestanie biernego oporu oświadcza rząd niemiecki ponownie zasadniczą gotowość do podjęcia świadczeń wypływających z traktatu wersalskiego, wskazuje jednakże na to, że rozwój stosunków gospodarczych w Niemczech uniemożliwia rządowi niemieckiemu kierowanie finansowaniem świadczeń rzeczowych, względnie też podjęciem na nowo uiszczania świadczeń tych we własnym zarządzie. Rząd niemiecki zgłasza zatem wniosek pod adresem komisji reparacyjnej, aby w myśl artykułu 234 traktatu wersalskiego komisja reparacyjna przystąpiła do zbadania zasobów oraz zdolności do świadczeń Niemiec i dała możność przedstawicielom rządu niemieckiego przedstawienia obecnego stanu gospodarczego budżetu i sanacji marki niemieckiej.

Nowa konferencja mocarstwowa

w kwestji reparacji

Londyn, 25 października. Londyńskie koła oficjalne liczą się z możliwością zwołania nowej konferencji mocarstw interesowanych w kwestji odszkodowań. Aluzje w tym kierunku czynione, były w mowach politycznych, wygłaszanych przez różnych mężów stanu w ciągu ubiegłego tygodnia. Ambasador Stanów Zjednoczonych w Londynie, Harvey na bankiecie pożegnalnym, wydanym na jego cześć, oświadczył, że w podobnej konferencji wziąłby również udział rząd Stanów Zjednoczonych.

Akcja separatystów

Berlin, 25 października. Wczoraj wtargnęli separatyści w sile 1.000 ludzi do Duisburga i ogłosili tam Republikę Nadreńską. Gen. francuski Bauwin wystosował pismo do tamtejszej Rady Miejskiej, która zwróciła się doń o pomoc, zabraniając policji mięszania się do sporu oraz nakazującą natychmiast wycofanie się jej. Niebieską i zieloną policję separatyści rozbroili i internowali. — W Nadrenii zaczyna zaznaczać się coraz silniejsza kontrakcja policji i robotników przeciwko separatystom.

W Koblencji, policja uwolniła od separatystów rządowe budynki szturmem. W Jünlich, zaatakowały rozgoryczne tłumy ratusz, z którego znajdujących się tam separatystów wyrzucono oknami, a w Akwizgranie toczą się jeszcze walki z separatystami.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 25 października

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	Transakcje w tysiącach marek 24/X.	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	Transakcje w tysiącach marek 24/X.
P. T. H. I—V em.	200—208	182—185	Pezet		
„Impex"	6,8—7,2	4,5—6,	Strug		290—300
„Pharma" (B. Jawornicki)	190—200	170—180	Syndykat Kosz., Kraków	140	95—120
Bracia Rolniccy I em.	140—160	90	**Tłuszcze Trzebinia**	**1250**	**1200**
„Polski Glob"	20	15	„Krakus" I—VI em.	280—305	290—310
C. Hartwig. Poznań			Porcelana Cmielów	460	370—425
Żegluga Polska	34—36	32—35	**Fabr. cukru w Chodorowie**	**2000—2100**	**1700—1850**
Zieleniewski I—IV em.	**7200—7500**	**6200 6450**	Elektr. Siersza I—IV em.	150—115-125	115—125
Warsz. Parowozy I—III em.	145—160	135—138	Zakłady przem. „Ryngraf"		
H. Cegielski, Poznań I—IX	**260—285**	**235—245**	S. W. Niemojowski	250—270	190—250
„Potęga" Tow. huty żel.			Fabr. kapel. w Myślenicach		
„Lemiesz"			Bank Przemysłowy I-VIII	210—220	180—195
„Trzebinia" I—VI em.	280—290	230—260	Bank Hipoteczny	350—400	315
„Pocisk"			Bank Małopolski	550—630	470—600
Automotor			Ziemski Bank Kredyt.	60	
Portland-Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.		
Górka	**6600—6700**	**5650—6100**	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	**4200—5300**	**4100—4300**	Bank Komercjalny I—IV		
Tepege I—IV em.	**2700—3000**	**2800-2300-2500**	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	160—175	145—160	Bank Związ. Spółek Zarob.	540	520
Oikos		1400			
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	200	250—290			

Kraków, 25 października. Paniczny nastrój na giełdzie pieniężnej trwa dalej. Przyczyny paniki są różne, niewątpliwie potęgują ją pewne samowolne zarządzenia w rodzaju zakazu komisarza dla spraw dewizowych w Katowicach, o którem poniżej obszernie traktujemy. Z drugiej strony wieści o coraz to nowych strajkach wytwarzają nastrój popłochu.

Nagiełdzie efektów silna zwyżka papierów arbitrażowych, w dalszym ciągu jednak zupełnie nieproporcjonalną do zwyżki walut. Dzisiaj zaznaczyła się również dość znaczna zwyżka lżejszych papierów.

Akcje na pogiełdzie

Jaworzno drobne 11.000—13.000, grube 12.000 do 12.500, Gazy 14.500—15.500, Len 310—330, Chybi 3100—3400, Nafta Krosno 950, Silesia 2400—3000, Lokomotywy 190—195, Azot 120, Gloria 60.

WALUTY I DEWIZY W OBROTACH BANKOWYCH.

W obrotach bankowych płacono dzisiaj:

Waluty: Dolary 2450.000

Czeki: Nowy Jork 2300.000—2500.000, Paryż 150.00, Praga 72000—73000, Wiedeń 34—34 i pół, Amsterdam 950.000.

Dzisiejsza giełda lwowska

Lwów, 25 października. Kursa orjentacyjne. Chodorów 2300, Gazy 14000—16500, Jaworzno 12.000—13.500, Chybi 2800—3350, Czechowice 70-90, Len 260—290.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 25 października. Giełda. Akcje. Cyfry w tysiącach mkp. Bank dysk. Warszawa 1800 do 1850, Bank dla handlu i przemysłu Warszawa 350—360 dr. 390, Bank kred. Warszawa 200, Bank zjedn. ziem pol. 350—375, Bank zw. sp. zaw. 500, Bank handl. Warszawa 850—1000, Bank przem. Lwów 165—180—175, bank zw. ziemian 75—85, Cerata 70—60, Puls 125—160—150, Wildt 190—170—180, Cukier Warszawa 2350—3700—2600, Częstocice 10500—12000—11900—12500—12250, Firley 200—180, Drzewny przemysł 70—85, Cegielski 235—290, Modrzejów 2700—3100—2800, Orthwein 130—150. Rudzki 1150—1550—1500—1000 drobne 1200—1650—1550, Ursus 295—300—290, Parowozy 150—170—162 i pół, Zawiercie 150 tys., 170 tys. 160000, Żegluga 31—32—31 i pół, Spirytus 850—800—875, Polska nafta 120—160—150, Lenartowicz 37—42—38, Siła i Światło 235—300—280, Ćmielów 440—480—460, Norblin 380—340—370—450—475—450, PTH 125, Unia 2000—2100—2000, Kijewski 725—800—760, Czersk 500—540—500 III 400, 370—380, Gosławice 550—625—600 Michałów 500, 490, Łazy 65—64—70, Węgiel 2250—2850—2800—2450, 2925, 2850, 2600, 3100, 2950, 2950, 2200, 3100 Lilpop 250—240, Ostrowiec 3350—4300—4200, Ron Zieliński 285—335—315, Starachowice 1000—1250, Pocisk 250—275—240, Zieleniewski 6000—7300—7100, Żyrardów 125000, 157500, 147500, Borkowski 200—245, Jabłkowscy 54—59, Polbal 50—45, Haberbusch 1375—1675, Nobel 450—550—495, Pustelnik 210, Chodorów 1300—2200, Spiess 325—355, 350, Pol. przemysł naft. 425—450, Skóry 50—60, Zach. tow. dla handlu 70, Konopie 200, 190, 210, Tkanina 25, Syndykat roln. 725, Korki 75—80—70, Klucze papier 220—200, Pol. Loyd 50—55, Fitzner et Gamber 2000, Kabel 180—160.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 25 października. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych 1,750 tys. 1, 740 tys. sp. 1,757 tys. k. 1,723 tys., franki belgijskie 87 tys. sp. 87.800, k. 86.200, frank złoty w kupnie 336 tysięcy, Bony 10 złotowe 2,150.000 do 2 milj., Czeki: Berlin 0000001, Holandja 682 tys., Londyn 7,880 tys. do 7,800 tys., sp. 7,878 tys. k. 7,722 tys, Nowy Jork 1,750 tys. 1,740 tys. sp. 1,757 tys. k. 1,723 tysiące, Paryż 101850 sp. 102850 k. 100850, Praga 51800, Szwajcarja 312 tys. 310 tys sp. 313 tys. k.

Dlaczego waluty są w Krakowie droższe niż w Warszawie?

Jak nas informują z Katowic a także z naszych sfer finansowych, Komisarz Ministerstwa Skarbu dla spraw dewizowych w Katowicach miał samorzutnie zakazać instytucjom finansowym swego okręgu dokonywania operacyj arbitrażowych na zagranicę oraz wzbronił handlu dewizami i walutami zagranicznemi między bankami.

Naturalnie zakazy te musiały wywołać sztuczny brak dewiz i walut zagr. na górnym Śląsku a przemysł i handel górno-śląski chcąc zaspokoić swoje zapotrzebowanie i przeszkodzić szkodliwemu zastojowi, musiał zwrócić swe poszukiwania na inne rynki pieniężne, w szczególności do Krakowa.

Wskutek tego, oraz wskutek braku dowozu materjału wobec strajku kolejowego niechybnie kursa walut i dewiz zagranicznych w Krakowie mogą być nawet znacznie wyższe niźli na innych rynkach pieniężnych wewnątrz kraju.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 25 października. Otwarcie giełdy: Berlin (nol. skreślone), Holandja $218\frac{1}{4}$, N. York $561\frac{1}{4}$, Londyn 25.22 Paryż 32.60, Medjolan 25.02, Praga 16.60, Budapeszt 0.03, Bukareszt 2.65, Belgrad $6.67\frac{1}{2}$, Sofja 5,35, Warszawa 0.0003, Wiedeń $0.0078\frac{3}{8}$, Austr. kor. stempl. 0.0079.

Zurych, 25 października. Zamknięcie giełdy: Berlin —'—, Holandja $218\frac{1}{2}$, Nowy Jork 561, Londyn 25.21, Paryż 32.62, Medjolan 25.10, Bruksela —, Praga 16.60, Budapeszt 0.03, Bukareszt 2.65, Belgrad 665, Sofja 5.35, Warszawa 0.0003, Wiedeń $0.0078\frac{3}{4}$, Austr. korona stemplowana 0.0079.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 25 października (tel. wł.) **Waluty:** Marka polska 0.002.30—2.70, marka niem. 0055, korony czeskie 2082 franki szwajc. 12520, francuskie 4090, funty ang. 316.700, dolary 70.560.

Dewizy Warszawa 0.260—0.300 Berlin 00075, Praga 2100, Zurych 12335, Paryż 4137, Nowy Jork 70.935. Londyn 318500.

Giełda efektów: Zieleniewski 220.000, Fanto 4,120.000 Karpaty galicyjskie 450.000 Galicja 23,500.000 Schodnica 1,570.000 Siersza 151.000 Lwów-Czerniowce 375.000, Kolej północna 20.200.000, Alpine Montan 669.000 Huta Poldi 1.002.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 25 października. N. Jork 64.847.500.000 Londyn 284 287.500.000, Paryż 3,670.800.000, Szwajcarja 11,271,750.000, Praga 1,875.300.000, Wiedeń 887,775.

Nowy York, 24 października. Giełda pieniężna. Kurs dzienny $4\frac{1}{2}$%. Przekaz na Londyn 449.25. Przekaz na Londyn na 60 dni 446.25. Przekaz na Paryż 581, Przekaz na Amsterdam 38.80. Przekaz na Kopenhagę 17.36, Przekaz na Pragę .—, Przekaz na Berlin 00000000010 w płaceniu, w żądaniu 00000000011.

Praga, 24 października. Dewizy. Amsterdam 1363 i pół, Berlin 4 i pół za miljard, Chrystiania 538, Kopenhaga 609, Sztokholm 920, Zurych 625 i pół, Londyn 156 i pół, Nowy Jork 3470, Wiedeń 489, marki niemieckie 8 za 10 miljardów, marki polskie 20 za miljon, Paryż 204 i pół.

Paryż, 24 października. Weksle. Niemcy 000000050 Ameryka 1720 i pół, Belgja 8560, Anglja 7733, Holandja 66850, Włochy 7660, Szwajcarja 30550, Hiszpanja 229 i jedna czwarta, Praga 5080.

Londyn, 24 października. Weksle. Paryż 7745, Belgja 9020, Szwajcarja 2523, Holandja 1156 i jedna czwarta, Nowy Jork 44981, Hiszpanja 3370, Włochy 101, Nimcy 350 milardów. Wiedeń 321.500, Bukareszt 965.

W powodzi strajków

STRAJK POCZTOWCÓW.

Kraków, 25 października.

Jak się dowiadujemy, informacje o wybuchu strajku pocztowców we wszystkich działach służby pocztowej są o tyle nieścisłe, że strajk jest na razie tylko częściowy. Dzisiaj listonosze doręczyli pocztę bez opóźnienia. Od samego rana są w toku pertraktacje ze strajkującymi. Jest nadzieja zapobieżenia wybuchowi ogólnego strajku pocztowego.

POGŁOSKI O STRAJKU ELEKTROWNI I GAZOWNI.

Po mieście kursowały pogłoski o strajku w elektrowni i gazowni. Źródłem tych pogłosek były informacje o wstrzymaniu dopływu gazu i elektryczności z powodu grożącego braku węgla. Jak nas informują zapasy węgla starczą co najmniej do soboty a dalsze dostawy węgla dla gazowni i elektrowni są zapewnione.

KRONIKA

STRAJKUJĄCY MASZYNIŚCI U WOJEWODY. Delegacja strajkujących maszynistów udała się wczoraj w deputacji do wojewody krakowskiego. Gałeckiego, z prośbą o interwencję u rządu w sprawie strajku. Delegacja przedstawiła wojewodzie bardzo daleko idące żądania materjalne, jak np. wypłatę 2-miesięcznej pensji, a specjalnie bardzo wysokiego dodatku. Wojewoda oświadczył, że obecnie nie jest w stanie pośredniczyć, przyczem zwrócił ubocznie uwagę, że całkowite spłnienie przedstawionych mu żądań jest zupełnie niemożliwe ze względu na stan skarbu państwa.

DALSZE ULGI DLA REZERWISTÓW-SZEREGOWYCH Z ROCZNIKA 1898. „Polska Zbrojna" ogłasza, że p. minister spraw wojskowych, gen. broni Szeptycki wydał rozkaz, zawierający dalsze ulgi dla rezerwistów szeregowych z rocznika 1898, powołanych obecnie na ćwiczenia wojskowe. Jak wiadomo, poprzedni rozkaz zwalniał pewnych szeregowych rezerwy „z urzędu" na podstawie ściśle określonych powodów, obecnie zaś zezwolił p. minister urzędom poborowym I instancji PKU odroczyć szeregowym rezerwistom z rocznika 1898 tegoroczne ćwiczenia do r. 1924. O ile szeregowcy ci rekrutują się ze słuchaczy wyższych uczelni, uczniów szkoły średniej, szkół fachowych i państwowych powszechnych, oraz prywatnych, posiadających prawa równorzędne ze szkołami państwowemi oraz szeregowym rezerwistom, rekrutującym się z funkcjonarjuszy izb skarbowych i administracji celnej. O ile szeregowi rezerwiści powyższych kategorji powołani obecnie do ćwiczeń wojskowych wnieśli podania o odroczenie i uzyskali je, to mają oni obecnie po zaprezentowaniu być zwolnioni z powrotem niezwłocznie do rezerwy.

OTWARCIE ROKU AKADEMICKIEGO NA UNIWERSYTECIE LWOWSKIM. Wczoraj odbyło się na uniwersytecie Jana Kazimierza uroczyste otwarcie roku akademickiego przy udziale przedstawicieli władz, duchowieństwa, oraz licznych zastępów młodzieży: Rektor prof. Makarewicz złożył sprawozdanie za rok ubiegły. Uroczystość zakończył wykład prof. Stefki p. t. „Prawo a społeczeństwo".

POŚWIĘCENIE SZKOŁY W CZERNY. W dniu 21 b. m. odbyła się w filji zakładu wychowawczego im. Ks. Siemaszki w Czerny obok Krzeszowic podniosła uroczystość poświęcenia własnej, w pięknym stylu polskim zbudowanej szkoły. W uroczystości tej wzięli udział obok licznie zgromadzon. dobrodziejл Zakładu pp. Prez. Rolle, Dereziński, wizytator szkół z ramienia kuratorjum, Dr Ostrowski, instruktor przemysłowy, dr Walkowski, miejscowy lekarz i wielu innych przyjaciół Zakładu

Poświęcenia gmachu dokonał ks. prof. Konstanstanty Michalski, który w gorących słowach podniósł ważność nowej placówki.

Komunikaty teatralne i koncertowe

OPERA I OPERETKA. Dziś we czwartek opera Rubinsteina „Demon". Jutro w piątek premjera arcywesołej operetki „Szalona Lola". W głównych rolach wystąpią pp. Szczęsna i Sempoliński, który tę operetkę wyreżyserował. Dyryguje A. Rapacki, baletem kieruje E. Wojnar.

Z TEATRU BAGATELA. Dziś we czwartek komedja R. Benjamina „Rozkosze przypadku" z pp. Słonecką-Rygierową, Gorayską, Nowakowskim, Szubertem, Pietruszyńskim, Godlewskim, Meliną, Wysockim i Winklerem. W piątek popołudniu o godzinie 4 komedja Z. Przybylskiego „Wicek i Wacek". Przedstawienie to przeznaczone jest dla uczącej się młodzieży, ceny biletów o 70 procent zniżone

POPULARNA POPOŁUDNIÓWKA W TEATRZE IM. SŁOWACKIEGO. Kontynuując zapoczątkowany w b. sezonie cykl tanich popołudniówek dla mniej zamożnej publiczności, daje teatr w najbliższą sobotę o godz. 3 i pół po południu dramat Fr. de Curela „Ziemię nieludzką" z p. Wysocką w roli wdowy Parisot. Przedstawienie to jest po cenach o 50 proc. zniżonych.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

WYPŁATY ROBOTNICZE WOBEC SYTUACJI FINANSOWEJ I STRAJKOWEJ. W kołach przemysłowych panują poważne obawy co do możności uskutecznienia wypłat w najbliższą sobotę. Brak gotówki po bankach zaostrza się bowiem z każdym dniem, a równocześnie grozi strejk pocztowy i kolejowy podcięciem dopływu gotówki z winkulacyj kolejowych, przekazów zamiejscowych i wypłat P. K. O.

Gdyby obawy przemysłu miały się istotnie urzeczywistnić, stanęłyby fabryki wobec konieczności zamknięcia ruchu i powiększenia ilości bezrobotnych.

Zbytecznem byłoby podnosić, że każde powiększenie obecnej nad wyraz ciężkiej sytuacji przez zamknięcie zakładów przemysłowych i pozbawienie robotników środków do życia jest zbrodnią wobec najżywotniejszych interesów Państwa.

Zwracamy uwagę przemysłowców, iż wstrzymanie eskontu w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej ustało a miejsce ma jedynie ograniczenie terminu weksli do 4 tygodni. Banki otrzymywać więc mogą na cele przemysłowe kredyty krótkoterminowe w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i nie mogą wymawiać się wobec zarządów przedsiębiorstw przemysłowych brakiem środków na tak nieodzowne cele, jak wypłaty personalu fabrycznego.

NOWE GIEŁDY. Ministrowie Przemysłu i Handlu oraz Skarbu zatwierdzili statut nowoutworzonej Giełdy pieniężnej w Wilnie. Sieć giełd prowincjonalnych w Polsce doznała w ten sposób ważnego uzupełnienia. Dalsze starania o założenie giełd pieniężnych czynią sfery interesowane w Łodzi i Katowicach.

POŁOŻENIE W PRZEMYŚLE ŁÓDZKIM. W handlu panuje niepewność. Przemysłowcy powstrzymują się z obawy przed wahaniami dolara od wszelkich transakcyj. Ograniczenia pracy trwają w dalszym ciągu i wynoszą obecnie w przemyśle bawełnianym 15, w wełnianym zaś 12 prc. Również zamówienia na cele wojskowe nie przyniosły zmian, gdyż dotąd niema żadnej wełny, by z niej wyrabiać sukna.

WZROST BEZROBOCIA W ŁODZI. „Republika" łódzka donosi, iż w łódzkim przemyśle włókienniczym pozostaje bez pracy 1650 osób, w przemyśle metalowym 330, w przemyśle budowlanym 250, robotników niewykwalifikowanych 2.900, innych 670. Ogółem 5.800 osób. W ten sam sposób dokonane obliczenia wiosną rb. wykazały 4.500 osób, w stosunku zatem do wiosny rb. liczba bezrobotnych podniosła się o 1300 osób, czyli około 30 prc. Podług informacyj, udzielonych nam przez związki przemysłu włókienniczego w tej gałęzi wypadki zwalniania robotników z powodu redukcji pracy są b. rzadkie, z reguły bowiem redukcję pracy przeprowadza się w formie skracania liczby dni pracy, nie zaś zwalniania części robotników.

ODSZKODOWANIE ZA USZKODZENIE WNĘTRZA WAGONÓW OSOBOWYCH W ZŁOTYCH POLSKICH. Ministerstwo kolei żelaznych unormowało jednolicie opłaty, które ściągać należy za uszkodzenie wewnętrznego urządzenia i inwentarza w wagonach osobowych. Nowa taryfa ustalona została w złotych polskich z tem, że wartość złotego w markach polskich należy obliczać wedle obowiązującej relacji urzędowej w dniu uiszczenia wpłaty.

Z PRZEMYSŁU CERAMICZNEGO. Gwałtowna dewaluacja marki polskiej powoduje konieczność porozumienia przemysłowców ceramicznych w sprawie dalszego kontynuowania pracy w przemyśle ceramicznym. Stagnacja specjalnie co do wyrobu dachówek trwa już od dłuższego czasu.

OLBRZYMI WZROST OBIEGU BANKNOTÓW W NIEMCZECH. Najnowszy wykaz banku Rzeszy wskazuje na olbrzymie podniesienie się obiegu niemieckich banknotów w ostatnim tygodniu. Obieg ten podniósł się z 18.700 biljonów na 47.000 biljonów.

SOWIETY PRAGNĄ NAWIĄZAĆ Z NAMI STOSUNKI HANDLOWE. Delegaci sowieckiej misji handlowej, o których pobycie w Łodzi donieśliśmy onegdaj, oświadczyli na wyjezdnym współpracownikowi „Republiki":

W ciągu jednego dnia zdołaliśmy już skonstatować, jak poważnym klijentem dla Łodzi może być Rosja. Urządzenia fabryczne nie ustępują tu pod żadnym względem fabrykom zagranicznym w Niemczech i w Anglji. Mam wrażenie tylko, iż sytuacja ekonomiczna ogólno-państwowa źle oddziaływa na produkcję łódzką. Przedewszystkiem Łódź szuka rynku zbytu i dlatego zdajemy sobie sprawę, iż jesteśmy w Łodzi bardzo pożądanemi gośćmi. Poza tem, mimo, iż kraj przeważnie rolniczy, daje się w Łdzi zauważyć brak ziemiopłodów, kartofle naprzykład są bardzo drogie, tak samo mąka — tak, że nasze produkcje co do sprowadzenia do Łodzi zapasów mąki powinny również spotkać się z przychylną odpowiedzią ze strony magistratu. Sądzę, że i surowiec przyda się fabrykom łódzkim.

Przemysłowcy łódzcy obawiają się jednej rzeczy — zupełnie bezpodstawnie. Im się zdaje, że towar, który wyślą do Rosji, ulegnie natychmiast konfiskacie przez rząd, który nie uznaje prawa własności. Otóż muszę zaznaczyć, że sąd taki jest z gruntu fałszywy. Jakkolwiek jesteśmy przedstawicielami rządu sowietów, to jednak pertraktujemy w imieniu kupców rosyjskich i jeżeli tranzakcje dojdą do skutku, to przemysłowcy łódzcy nic z rządem nie będą mieli do czynienia, a tylko z kupcami rosyjskimi. Żeby o tem upewnić, wyjedzie właśnie do Moskwy specjalna delegacja przemysłwców łódzkich, która zbada rzecz całą na miejscu.

CZECHO-SŁOWACJA EKSPORTUJE TOWARY DO AUSTRALJI I NOWĄ ZELANDJĘ. Liczne firmy australskie i nowo-zelandzkie zainteresowały się czeską porcelaną, szkłem, elektrotechnicznymi towarami, tekstyljami, wyrobami z miedzi, fortepianami, instrumentami muzycznymi, skórą, artykułami sportowymi i turystycznymi. Towary te pragnęłyby Australja i Nowa Zelandja importować z Czechosłowacji.

Ostatnie telegramy

Akcja separatystyczna Palatynatu

Berlin, 25 października. W dniu dzisiejszym odbyła się tutaj konferencja premjerów poszczególnych krajów Rzeszy z kanclerzem w sprawie zajść w Palatynacie. Palatynat postanowił bowiem odłączyć się od Bawarji i ogłosić się samodzielną Republiką w obrębie Rzeszy. Stronnictwa Palatynatu mają rokować w tym kierunku z władzami francuskiemi, które, jak twierdzi prasa berlińska, chcą ten ruch wyzyskać dla swoich celów. Komendant wojsk francuskich w Palatynacie miał oświadczyć, iż od dziś dnia uznaje Palatynat za autonomiczne zupełnie państwo, które zobowiązało się wypełnić wszystkie zobowiązania reparacyjne. Oświadczenie to równa się, zdaniem konferencji premjerów z zupełnem odłączeniem Palatynatu od Rzeszy.

Ruch monarchistyczny w Grecji zlikwidowany

Ateny, 25 października. Ruch monarchistyczny, zlikwidowany w północnych okolicach kanału koryncklego, zdaje się mieć powodzenie w Peloponezie. Siły powstańców, operujących w tej części kraju, są nieznane. Wobec słabości partji monarchistycznej, istnieje nadzieja na pokojowe zlikwidowanie powstania. Rząd grecki zwrócił się z prośbą o pośrednictwo do Zaimisa, który jednakże zachowuje się wobec tej prośby powściągliwie.

Z berlińskiej sowdepji

Berlin. 25 października. Od jutra rana jednorazowy przejazd tramwajem kosztować będzie 1 miljard marek Również z dniem jutrzejszym zostanie podwyższona taryfa kolejowa.

ROZMAITOŚCI

TELEFONICZNE OBALENIE RZĄDU. W dziennikach angielskich opowiadają ciekawą anegdotę o sposobie, w jaki generał Primo di Rivera zmusił do ustąpienia były rząd hiszpański. Gdy rząd madrycki otrzymał pierwszą wiadomość o wojskowej rewolcie w Barcelonie, zwrócił się minister wojny telefonicznie do gen. Primo di Rivera i zapytał: „Generale czy jest to prawdą, że wśród twoich wojsk wybuchła rewolta?" „Tak" — brzmiała odpowiedź. „Jakich środków zaradczych chwyciłeś się pan, by opanować ruch?" „Stanąłem na ich czele", brzmiała odpowiedź. „Jakto — zawołał minister wojny — wobec tego będę zmuszony pana złożyć z urzędu". „Jesteś pan sam złożonym z urzędu — zakończył rozmowę Primo di Rivera, i przeprowadził do skutku swoje oświadczenie w ciągu kilkunastu godzin.

PRAKTYCZNE URZĄDZENIE. W Brukseli zostało obecnie zaprowadzone oryginalne urządzenie. Każdy Belg może za małą kwotą zapisać się do Towarzystwa, które we wszystkich trafikach składa parasole do użytku jego członków na wypadek deszczu, wówczas udaje się abonent do pierwszej lepszej trafiki gdzie zostaje mu doręcznym za wydaniem znaczka, parasol, który może oddać w każdej innej trafice.

NIEZWYKŁY FENOMEN OKULTYSTYCZNY. — Naukowe czasopismo amerykańskie „Scientific American" ustanowiło nagrodę w kwocie 2500 dolarów za przedstawienie pewnego rzeczywistego zjawiska okultystycznego. Po szeregu nieudanych eksperymentów w tym względzie, udało się pod kntrolą rzeczoznawców pisma doprowadzić do uzyskania okultystycznego fenomenu, którego nie można było, jak dotąd wytłumaczyć, w sposób naturalny. Żona pewnego duchownego z Clewelandu (stan Ohio) Josie R. Steward w obecności wybitnych rzeczoznawców pod najsurwsza kontrolą — obcowała z duchami zmarłych. W pewnym ogrodzie.

który poprzednio został dokładnie zbadanym, zerwała ona kilka gatunków kwiatów i położyła je pomiędzy białe karty, które zostały jej wręczone przez jednego z wyznaczonych rzeczoznawców — karty zostały położone na grządce z kwiatami. Po jakimś kwadransie zawołało medjum: „Patrzcie na karty i na to, co jest na nich napisane. Fale przeszły przezemnie. Rzeczoznawcy oglądnęli karty. Na pierwszej z nich było napisane pomiędzy plamami kwiatów: Prawda na ziemi zgnębiona podniesie się znowu na drugiej karcie znajdowały się słowa napisane farbami heliotropowemi: „Jak szczęśliwym powinienem był być ze sposobności, jaką jest ta podpisana William Jennes. Trzecie zwiastowanie, napisane czerwonym płynem brzmiało: „niech to przedstawienie przyniesie pewność o powrocie duchów na ziemię. Podpisane było powyższe zwiastowanie nazwiskiem znajomej pani Steward w N. Jorku. Na drugiej serji położonych kart odkryto napisy, kreślone ręką wybitnego poety angielskiego i spirytysty Steada i zwiastowanie Effie anioła stróża pani Steward, które brzmiało: „My, którzy kochamy ciebie, będziemy czynni wszystko, aby stwierdzić prawdy. Badania nad osobą pani Steward są kontynuowane w dalszym ciągu przez Komitet Scientifique American.

NOWY MANUSKRYPT SHAKESPEARE'A. „Daily Express" donosi o niespodzianym odkryciu w British Muzeum manuskryptu Shakespeare'a, długiego na 147 wierszy.

JAKA BYŁA PRZYCZYNA DESZCZU OGNISTEGO KTÓRY SPADŁ NA SODOMĘ I GOMORĘ. — Znany chemik niemiecki, Beyersdorfer wyjaśnia w sposób naturalny przyczynę tak zwanego deszczu ognistego, którym została nawiedzona biblijna Sodoma i Gomora Beyersdorfer przyjmuje, iż przy potężnym wybuchu źródła naftowego, położonego prawdopodobnie na Kaukazien, wytworzyła się z powodu rozprószenia i elektrycznego naładowania płynnej nafty chmura naftowa, która następnie została zapędzoną z miejsca swego powstania do Sodomy i Gomory, gdzie nastąpiło elektryczne wyładowanie z chmurą, pewnego rodzaju piorun, skutkiem którego zapaliła się nafta i spadła w postaci deszczu naftowego. Słusznie uważa Beyersdorfer za szczęście że cząstki, które przy zwykłej burzy dzieła przez piorun chmury nie składają się z palnego materjału, gdyż wówczas każda burza byłaby deszczem ogniowym, podobnym do sodomskiego.

CHRZCINY A LA TROCKI. „Ost Express" donosi, iż w Rosji sowieckiej w przeciwieństwie do zwyczajów kościoła ortodoksyjnego, który dozwalał tylko na chrzczenia dzieci wedle imion umieszczonych w kalendarzu, jest obecnie w Rosji dozwolonym dowolny wybór przez rodziców imion dzieci. Nowy ten zwyczaj przyjmuje się jednak trudno, tu i wdzie zdarzają się jednak wypadki. Pewien robotnik z Tweru nazwał córkę swoją w celu uczczenia październikowej rewolucji w r. 1917 „Oktobryną". Dziennik robotniczy obszaru uralskiego donosi o pewnym chrzcie, który odbył się w Jekatorynburgu, gdzie pewien robotnik kazał przeprowadzić ceremonię chrztu swego syna „stosownie do rozkazu Trockiego". Duchownego zastępował przewodniczący rady przemysłowej. Dziecko zostało pobłogosławione zamiast symbolami „zabobonu" czerwoną chorągwią i otrzymało imię Lenin.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie 7½)
Czwartek: „Cyd"
Piątek: „Cyd".

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Czwartek: „Rozkosze przypadku"
Piątek: „Rozkosze przypadku"

OPERA i OPERETKA (początek o g. 7½)
Czwartek: „Demon"
Piątek: „Szalona Lola", premjera

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.